

ÅRSPLAN

➡ 2017-2018 ⬅



Ringstabekk

ENGASJERENDE

BARNEHAGE

OMSORG

BARNEHAGEPLASS

LEK

INSPIRERENDE
ALLE BARN ER BEST!

VENNSKAP

PEDAGOGISK PLATTFORM

SMARTMAT

ROLLELEK

VENNEGARANTI

ERFARING

EGENLEDELSE

RESPEKT

GOD KOMMUNIKASJON

EVENTYRLYST

TRYGGHET

LÆRING

→ HVERDAGSMAGI

GLØDENDE

SKAPENDE

UTELEK



UTVIKLING

TILSTEDEVÆRENDE

GLEDE

MESTRING

OPPFØLGING

OPPLEVELSER

LEKEKOMPETANSE

MATGLEDE

RINGSTABEKK FUS BARNEHAGE AS

I barnehagen møtes mange små individer til læring og utvikling gjennom lek. Barnehagen er et sted hvor barna skal oppleve glede og mestring.

For å få til dette er det viktig å jobbe med barnas trygghet og tilknytning til barnehagen.

I Ringstabekk er vi spesielt opptatt av relasjoner og kommunikasjon mellom mennesker, og de læringsprosesser som finner sted i leken. I barnehagen treffer barna voksne som er engasjert i og opptatt av barnas trivsel, og som er bevisste rollemodeller. De vil i samarbeid med foreldrene jobbe for at hvert enkelt barn er trygg og trives i Ringstabekk FUS barnehage.

Voksenrollen står sentralt i arbeidet vårt. Hver dag påvirkes barna av sine relasjoner til menneskene rundt seg, både med barn og med voksne. Det er derfor avgjørende at vi er bevisst våre holdninger, verdier og atferd i møtet med barna. Sammen med Lov om barnehager

m. Rammeplan, er FUS barnehagenes visjon og verdisett med å gi retning i vårt arbeid.

STYRENDE DOKUMENTER

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehagen
- Barnehagens vedtekter
- FUS serviceerklæring
- FUS etiske retningslinjer
- FNs barnekonvensjon
- Miljørettet helsevern i barnehage og skole
- Forskrift om internkontroll



BÆRUMSBARNEHAGEN

Barnehagemelding 2015-2025 skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Det utarbeides sentrale kvalitetsplaner for arbeidet i barnehagene. I den første tre-årsperioden, beskrevet i Kvalitetsplanen 1 2015-2018, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Lekens betydning for barnsutvikling
- Arbeid motmobbing
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tillegg vil andre områder, som barn fra språklige minoriteter, foreldresamarbeid, barn med særlige behov, kosthold og fysisk aktivitet ha fokus. Overgangen mellom barnehage og skole er også et område det skal arbeides med.



SATSNINGSOMRÅDE EGENLEDELSE I LEK OG LÆRING

Egenledelse i lek og læring er et felles satsningsområde i FUS-barnehagene.

Egenledelse er evnen til å være aktiv og selvstendig i en oppgave over tid, og brukes som en samlebetegnelse på overordnede funksjoner i hjernen som setter i gang, styrer og regulerer atferden vår.

I barnehagen ser vi på egenledelse i sammenheng med barnas lek.

Barn leker for å leke. Leken er lystbetont i seg selv og gir glede. Leken er også barnas viktigste læringsarena.

Leken gir kompetanse i å:

- Gi og ta
- Forestille seg at en er en annen
- Konsentrere seg
- Samarbeide
- Kommunisere
- Løsekonflikter
- Fantasere og være kreativ

I leken er “alt” lov, og barna får mulighet til å trene seg på “det virkelige liv”.

Egenledelse handler om hvordan vi utnytter vår mentale kapasitet:

- planlegging
- organisering
- arbeidshukommelse

og hvordan vi er sammen med andre:

- igangsetting
- fleksibilitet
- selvregulering
- selvmonitorering
-

Dette innebærer at når vi jobber med å styrke barns egenledelse, jobber vi både med barnets egne ferdigheter og ikke minst de fysiske og miljømessige rammene som finnes rundt barnet. Arbeid med egenledelse i lek og læring krever at de voksne har kunnskap om emnet og sin rolle i relasjon til barna. Det fordrer at leken har høy prioritet i barnehagen, at det gis næring og rom til leken. Det fordrer også barna har fått tilfredsstilt sine grunnleggende behov for mat og hvile, slik at de er våkne og opplagte til å leke.

Kilde: Egenledelse i lek og læring. Kristian Sørensen, Marianne Godtfredsen, Mette Modahl og Bjørn Lerdal, Høyskoleforlaget 2011.

RELASJONSKOMPETANSE

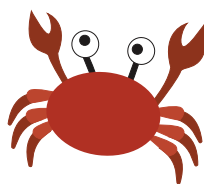
Gjennom hele året vil vi jobbe med å styrke personalets relasjonskompetanse, med utgangspunkt i boken «se barnet innenfra» og trygghetssirkelen. Personalgruppen har vært på kurs i trygghetssirkelen, og vi vil systematisk jobbe med dette gjennom hele barnehageåret. Flere av våre pedagoger har god kunnskap fra utdanningen om barns tilknytning og trygghetssirkelen.

Trygghetssirkelen kan hjelpe oss til å forstå at barns gryende selvstendighet og læring faktisk hviler helt på retten til å være avhengig av voksne.

Mestring og trygghet for barn er preget av kvaliteten i samspillet mellom barn og personalet, derfor er det svært viktig at vi voksne er bevisst vårt ansvar med å møte barnet i deres følelser, og samtidig se oss selv utenfra. Vi skal støtte barnas behov for tilknytning og utforskning.

En helt grunnleggende holdning som må være til stede når personalet skal skape gode og likeverdige relasjoner er anerkjennelse. Den som er anerkjennende vil møte barnet på en måte som formidler respekt og aksept, tillit og tiltro

En god relasjon bygger på likeverdighet og det er alltid den voksne som har ansvar for kvaliteten på relasjonen. Hvis vi har en god relasjon til barnet kan vi i mye større grad forvente at barnet er villig til å samarbeide. Når barnet ikke samarbeider må den voksne ta ansvar for, ved hjelp av sin sensitivitet, å finne ut hvorfor. Den voksnes sensitivitet omfatter i denne sammenheng evnen og viljen til å forholde seg nysgjerrig, undrende, medfølende, empatisk og reflekterende til barnets selvopplevelse». (Jesper Juul, 2003)



FUS VISJON:

SAMMEN GIR VI BARNDOMMEN VERDI, LEK OG GLEDE,
HVERDAGSMAGI OG VENNEGARANTI.

BARNDOMMENS VERDI

Barndommen har verdi i seg selv. Det er den perioden i livet hvor det skjer mest læring, og hvor hjernen utvikler seg raskest. Barndommen er nå, den kommer ikke tilbake, og kan ikke tas igjen.

HVERDAGSMAGI

Små og store øyeblikk av fasinasjon og glede. Mulighetene for hverdagsmagi er uendelige.

LEK OG GLEDE

Leken er barnets dominerende aktivitet. Den gir stor glede og er en uendelig kilde til læring, og derigjennom forståelse av livet.

VENNEGARANTI

Opplevelsen av vennskap er viktig for mennesket. Sammen arbeider vi for at hvert barn blir i stand til å utvikle og opprettholde vennskap.

FUS BARNEHAGENES FELLES VERDISETT:

MEDARBEIDERNE I RINGSTABEKK FUS BARNEHAGEN ER...

glødende

ved å være engasjerte
i godt humør lyttende
spre entusiasme støttende til barnas ideer

skapende

ved å utforske sammen med barna
se muligheter
vise innlevelse
komme med gode ideer møte og løse utfordringer

tilstedeværende

ved å vise interesse
være på barnas nivå
bry oss om det barna sier være fysisk tilstede
være psykisktilstede veilede barn i lek vise omsorg

OMSORG, LEK OG LÆRING

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

(Barnehageloven § 1 Formål, 1.ledd, første punktum)

OMSORG

Barnehagen har en etisk forpliktelse i å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Med omsorg menes alt omsorgsarbeid i tilknytning til samvær og stell av barnet knyttet til barnets ulike behov på hvert alders- og utviklingstrinn. Omsorg er en svært viktig del av vårt daglige arbeid i barnehagen.

Omsorg i barnehagen kjennetegnes av

- nærhet og varme
- tålmodighet og lydhørhet overfor hvert enkeltbarn
- oppmerksomhet overfor og innlevelse i det enkelte barn
- at vi ser hvert enkelt barns behov
- hjelp, støtte og motivasjon ut i fra barnets behov, alder og utviklingsnivå
- at de voksne anerkjenner og bekrefter barnets egenopplevelse

LEK

”Å føle glede og kunne slappe av, spøke og ha det moro, og å kunne tre inn og ut av lekerammen, forstå lekesignalene, følge lekens skjulte regler om enighet, gjensidighet og turtaking og å involvere seg fullt og helt i lek.”

Leken er barnas viktigste læringsarena. Den har ingen prestasjonskrav, men man leker seg til kompetanse. Lek er lystbetont. I barnas barnehagehverdag blir mye tid brukt til lek sammen med andre barn, leken er en stor del av barnas sosiale arena i barnehagen. Derfor blir barnas evne til å leke med andre viktig i barnas utvikling av sosialkompetanse. I Ringstabekk gir vi tid og rom for leken, både i egen avdelingsgruppe, og i aldersdelte grupper på tvers.

Leken gir kompetanse i å

- gi og ta
- forestille seg at en er en annen
- konsentrere seg
- samarbeide
- kommunisere
- løse konflikter
- fantasere og være kreativ

SÅ LEKTE DE LYKKELIG ALLE SINE DAGER...

LÆRING

Barn lærer hele tiden, i relasjoner med andre mennesker, i leken og i hverdagens forskjellige situasjoner. Læring i barnehagen kjennetegnes av lek og glede, samspill, kommunikasjon, utforskning, utfordring, fordypning, repetisjon, tverrfaglighet. Vi har en tydelig hensikt med det vi gjør og tilbyr et variert læringsmiljø som gir barna mulighet til å oppleve det å tilegne seg ny erfaring og kunnskap.

DANNING

Danning er en kontinuerlig prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og andre, og er nært knyttet til barns medvirkning.

Oppdragelse er å hjelpe barn til å oppfatte hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre.

DANNING ROMMER OPPDRAGELSE, REFLEKSJON, MENINGSDANNING, KRITIKK, DEMOKRATI OG ETISK BEGRUNNEDE VALG

Kilde: Barnehagefolk, nr.1 – 2011



BARNES MEDVIRKNING OG VOKSENROLLEN

I RINGSTABEKK FUS BARNEHAGE

Barna i barnehagen har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på mange sider av sitt liv i barnehagen. Barna gir uttrykk for hvordan de har det både verbalt og kroppslig. Voksnes tilstedeværelse og anerkjennende holdning bidrar til å oppdage og sette ord på barnas følelsesmessige uttrykk slik at de blir tatt på alvor. Gjennom samtaler og aktiv handling med barna får de mulighet til å bli hørt og til å forme sin barnehagehverdag.

- Gir vi barnet opplevelse av demokrati. Barna opplever at det de sier og gjør blir tatt hensyn til og får konsekvenser.
- Er vi bevisst vårt ansvar overfor alle barna. Vi har kjennskap til hvert enkelt barn og de relasjonene som foregår i samspillet barn - barn og barn - voksen
- Tar vi på alvor de innspill barn kommer med under eller i etterkant av aktiviteter
- Har vi respekt for påbegynt lek, og gir barn mulighet til å velge selv om de vil fortsette leken, i stedet for å delta i en voksenstyrt aktivitet





LIVSMESTRING OG HELSE

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp.»

Rammeplan for barnehagens formål og innhold

Barn skal utvikle god selvfølelse og være trygge og trives i barnehagen.

De skal få utvikle sin lekeevne og ta del i den gleden leken og sosialt samspill gir, samt de læringsmulighetene dette gir, og utvikle respekt og toleranse overfor andre mennesker.

I Ringstabekk har vi egen handlingsplan for å sikre et godt psykososialt miljø. Det er spesielt viktig å jobbe med forebygging, og vi jobber hele tiden med å sikre god relasjon mellom voksne og barn. At denne relasjonen finnes, er alltid den voksnes ansvar. Vi skal møte hvert enkelt barn på deres premisser, og støtte barnet slik at det kan få utviklet seg til å bli den beste versjonen av seg selv.

Den tydelige og omsorgsfulle voksne er modell for barns møte med andre. Når barn ikke får til lek og samspill med andre barn, trenger de hjelp av voksne. Noen barn strever mer enn andre. Relasjonen mellom barn og voksne er sentral i arbeidet mot mobbing i barnehagen. De voksnes forståelse av barn og barns atferd er grunnlaget for om voksne ser, reflekterer, handler og evaluerer egen praksis, og det er de voksnes holdninger som ligger til grunn for de handlinger som utføres.

Mobbing har dårlige vekstforhold i en barnehage der voksne stadig våger å stille kritiske og åpne spørsmål til seg selv, samtidig som de styrker alt det relasjonelle arbeidet som fremmer god lek, humor og trygghet

Det er viktig at barnehagen er en trygg arena for barnet slik at det skal få prøve ut ulike sider ved det sosiale. De voksne skal støtte barna i å mestre motgang og utfordringer, og det er viktig at de blir kjent med sine egne følelser, men også andres.

Barna skal gjennom dagen oppleve aktiviteter i ulikt tempo. På den måten får de opplevd fysisk aktivitet som fremmer motorisk utvikling og bevegelsesglede, samt mulighet til ro, hvile og avslapping.

Vi som jobber i barnehagen bruker vår kunnskap, innsikt og forståelse til å

- Bli kjent med barnets styrker og hjelpe barnet å bruke disse i leken
- Bli kjent med hvor barnet er i sin lekutvikling, og begynne der
- Delta sammen med barnet, avpasse rollen etter behov, eks. Være modell
- Trene på «lekekoder»
- Lage lekegrupper ved behov
- Hjelpe barnet å finne attraktive lekekamerater, leketema og rekvisitter
- Være tilstedeværende voksne, som kan veilede ved behov
- Gi positive tilbakemeldinger på positiv atferd til alle barn
- Fremheve enkeltbarn positivt foran andre
- Samtale med barn om følelser, og til å støtte barnet i sin kommunikasjon
- Veilede i konflikter, og være modell gjennom sin egen kommunikasjon med andre
- Skille mellom person og handling. Gi tilbakemelding på at handlingen ikke er ok, men at barnet er ok. Følelser er lov, men det er ikke greit å oppføre deg dårlig mot andre.
- Vi legger til rette for at barna skal få oppleve ro, hvile og avslapping ved soving for de minste, dele barnegrupper i mindre grupper, ha hvilestunder, være tilstedeværende voksne med et fang tilgjengelig ved behov.



KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse. Rammeplan for barnehagens formål og innhold

Barnet utvikler sitt språk gjennom alle daglige aktiviteter i barnehagen gjennom:

- Leken
- Kroppsspråk og lek med lyder
- Samtaler med andre barn
- Samtaler med voksne
- Daglige rutiner som stell, garderobe, måltid
- Lek med språk, sang, rim og regler
- Lytting
- Høytlesning
- Gode språkmodeller

Vi som jobber i barnehagen

- Er bevisst dette, og legger vekt på å være gode språkmodeller i hverdagen.
- Legger til rette en hverdag fylt med språkglede og utvikling av språket.
- Snakker tydelig, bygger gode setninger, har et rolig taletempo.
- Bruker tid til å lytte.
- Bekrefter barns utsagn for at de skal oppleve at de blir forstått.
- Setter ord på gjenstander og handlinger.
- Leker med språket og viser språkets nyanser.
- Bruker rim, sanger, regler og bøker for å gi næring til språket.

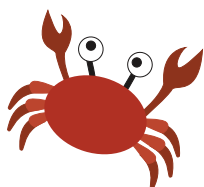
BARNEHAGEN SOM KULTURARENA

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 4.ledd

Vi som jobber i barnehagen

- Ivaretar felles tradisjoner som videreføres, f.eks. Høytider og feiringer gjennom barnehagens tradisjonelle fester og markeringer.
- Videreformidler sanger, leker, rim og regler
- Legger til rette for barns egen skapervirksomhet gjennom lek, språk, musikk, forming
- Gir rom for barnas egen spontanlek, hermelek, humor, tumlelek
- Viser respekt for barnas inspirasjon fra barne-tv og film
- Gir barna erfaring med og opplevelse av musikk, teater, kunst



LIKESTILLING OG LIKEVERD

Toleranse og respekt for mennesker uansett kjønn, kulturbakgrunn, forutsetninger og alder er en viktig grunnverdi i vårt samfunn. Barna utvikler en kulturell og personlig identitet, og alle barn opplever delaktighet og stolthet over egen bakgrunn, og den de er.

I Ringstabekk FUS barnehage jobber vi med likeverd og åpenhet rundt det å ha ulike egenskaper, og at det er naturlig at vi alle er forskjellige.

- Vi jobber for at alle barn får utnyttet sine evner og interesser uavhengig av kjønn, og at de gis like muligheter til å bli sett, hørt og til å delta i et fellesskapet.
- Vi arbeider aktivt for å skape rammer der alle barna gis samme mulighet for utvikling og læring ut fra egne forutsetninger.
- Jenter og gutter får like muligheter til å utfolde seg i lek og aktiviteter.
- Barna tilegner seg holdninger og atferd ved å observere oss voksne.
- De voksne er bevisst sine verdier, tankesett, holdninger og praksis.
- Barna involveres i likestillings- og likeverdsarbeidet ved at man reflekterer sammen med dem individuelt eller i gruppe.

**"ALLE MENNESKER ER FØDT FRIE OG MED SAMME
MENNESKEVERD OG MENNESKERETTIGHETER."**

Fra artikkel 1 i FNs verdenserklæring om menneskerettigheter



DE 7 FAGOMRÅDENE

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

- Barna utvikler sin begrepsforståelse og får et variert ordforråd. Vi bruker kommunikasjon ut ifra barnets forutsetninger for å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter, skape positive relasjoner og samspill. Barna er kjent med varierte bøker, sanger, bilder og media.
- Vi gir tid til gode samtaler med barna om opplevelser og konfliktløsning.
- Vi har et språkstimulerende miljø gjennom å diskutere og svare på barnsundringer
- Vi visualiserer og fantaserer med bøker, sanger, bilder og andre typer av media i hverdagen.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

- Barna bruker sansene sine for å utforske og utvikler sine inntrykk og uttrykk gjennom skapende virksomhet. Barna blir kjent med kulturelle uttrykksformer.
- Vi presenterer ulike uttrykksformer i møte med maling, musikk, dans, drama og kunst.
- Vi gir barna et variert tilbud på materialer for den skapende virksomheten.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

- Barna får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring, og blir kjent med eget kroppsspråk og kroppens forutsetninger.
- Barna får kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold.
- Vi legger tilrette for allsidig fysisk aktivitet, både ute og inne.
- Vi følger opp barns lekeinitiativ og tilbyr lek og spill der barna er fysisk aktive og opplever glede gjennom mestring og fellesskap.
- Vi gir barna et innblikk i ulike levevaner av det sunt/usunt kosthold.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

- Barna er med og utforsker nærmiljøet sitt gjennom turer. Utfra barnas ulike erfaringer fra hjem, omgangskrets og reiser blir de kjent med ulikesamfunn.
- Vi er oppdatert og opptatt av samfunnet og viser interesse for barns bomiljø og lokalmiljøets mange muligheter.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

- Barna tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier, og utvikler toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn, uansett kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet.
- Vi skaper rom for opplevelse, undring, ettertanke og gode samtaler.
- Vi lærer barna å hilse på hverandre, si hei, hadet, godmorgen og takk.
- Vi er gode rollemodeller og møter barn og voksne med respekt.

ANTALL, ROM OG FORM

- Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse.
- Vi viser barna at matematikk mer enn tall og regning. F.eks former, romoppfatning, mønster, sortering og tid.
- Vi gir barna impulser og erfaringer med design ved å utforske, oppdage og skape ulike former og mønstre.
- Vi bruker matematiske begreper i hverdagen.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

- Barna blir kjent med og får forståelse for planter, dyr, årstider og vær, motiveres til å bli glad i naturen, får forståelse for samspillet i naturen, mellom mennesker og naturen og får grunnleggende innsikt i miljøvern. Barna får gjennom naturen utfordre sansene som berøring, syn, hørsel, luktesans og smak.
- Vi nytter nærmiljøets muligheter for at barna kan iaktta og lære om dyr, fugler, insekter og planter.

Vi tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger og motiverer til å oppleve med alle sanser, iaktta og undre seg over fenomener i naturen og teknologien.

RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER ER BITER AV VÅR HVERDAG. HVERT FAGOMRÅDE ER ETT LÆRINGSFELT DER BARN FÅR UTLØP FOR SINE BEHOV OG INTERESSER.



KUNNSKAP GJENNOM
LEK OG GLEDE. HOS OSS
KOMMER LEKEN FØRST.

OVERGANGER

NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære

Rammeplan for barnehagens formål og innhold

En god start er viktig for barnets trivsel i barnehagen. Å begynne i barnehagen for første gang er en stor begivenhet i barnets liv. Det er derfor nødvendig å sette av tid til en trygg tilvenning. Tilvenning bør skje gradvis og sammen med foresatte.

For å etablere trygghet, vil barnet få en tilknytningsperson. Tilknytningspersonen skal være barnet og foresatte sin kontaktperson. Tilknytningspersonen er med barnet hele tiden så langt det lar seg gjøre og tar imot barn og foresatte om morgenen og når det blir hentet. Når vi ser at barnet viser trygghet introduserer vi flere i personalet.

Målet er at overgangen fra hjem til barnehage ikke skal oppleves som et brudd, men som en utvidelse av muligheten for kontakt med andre og nye erfaringer.



OVERGANG INNAD I BARNEHAGEN

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Rammeplan for barnehagens formål og innhold

Det å begynne på stor avdeling, er også en stor overgang for barnet. Vi ønsker at barn og foreldre får god tid til å bli kjent med nytt personal og ny barnegruppe.

Alle nye barn i gruppen får tildelt en tilknytningsperson. Denne skal fungere som en kontaktperson for barnet og foreldrene, og har et ekstra ansvar for barnet spesielt under tilvenningen.

I Ringstabekk FUS barnehage har vi en fadderordning, for å gjøre overgangen fra liten til stor avdeling tryggere for barna. En fadder består av et av de eldste barna på avdelingen. De barna som skal over fra småbarn til stor avdeling skal på våren før overgangen få en, eller flere faddere. De barna som kommer som helt nye til barnehagen, vil få et velkomstbrev i posten, med presentasjon og bilde av fadderens sin.

På vårparten har vi tilvenningsdager, hvor barna fra småbarnsavdelingene besøker den storebarnsavdelingen de skal begynne på i august. Under disse besøkene skal fadderne være ekstra behjelpelige med å vise sitt fadderbarn rundt på avdelingen. De skal sitte ved siden av barnet i samling og ved matbordet, og ta litt ekstra vare på fadderbarnet sitt. Fadderbarnet vil også få med seg et bilde av sin fadder hjem.

Ved oppstart i august, og utover i barnehageåret skal denne kontrakten mellom fadderens og fadderbarnet opprettholdes slik at tilvenningen blir så trygg som mulig.



OVERGANG BARNEHAGE OG SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. Rammeplan for barnehagens formål og innhold

Det siste året i barnehagen er et spesielt år, med alt dette innebærer. Det kan være utfordrende, men også spennende. Det er viktig at vi dette året fokuserer på å avslutte barnehagetiden, slik at barna forberedes på dette.

En gang i uken setter vi av tid til en egen gruppe for maxibarna. Innholdet vil variere fra gang til gang, men hovedfokuset vil være forberedelse til skolestart.

Vi snakker om det å begynne på skolen, og gjør ulike oppgaver og leker. Vi legger storvekt på god selvfølelse og mestringsfølelse, at de tør å synes i en større gruppe, klarer å ta i mot en beskjed og utføre den, klare å vente på tur og være selvhjulpen og selvstendig.

Barnehagen gir de eldste barna tilbud om å delta på skiskole. Dette tilbudet er betinget av betaling fra foreldrene. Skiskolen pleier å begynne i uke 3 og varer i fem uker. Barna kjøres i buss til og fra skiskolen.

I en del år har Bærum kommune jobbet med å gjøre overgangen fra barnehage til skole lettest mulig. Ett av tiltakene har vært å bruke et skjema som er utarbeidet av skole og barnehage i fellesskap. Dette skjemaet fylles ut av foreldre og barnehage i samtale på våren og sendes sosiallærer på den aktuelle skole innen ca. 1. mai hvert år. Skjemaene makuleres innen 31.12. Hvis skolen har behov for ytterligere informasjon om barnet, tar de kontakt med foreldrene før de eventuelt snakker med barnehagen

**PÅ SKOLEN HAR DE FRIMINUTT OGSÅ.
DET ER SÅNN AT VI MÅ UT – SÅ MÅ VI INN.”**

SISSEL, 5 ÅR

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

I Ringstabekk FUS Barnehage er samarbeidet mellom personalet og foreldrene av stor betydning for at barna skal oppleve trygghet og sammenheng mellom livet i og utenfor barnehagen. For at foreldrene skal være med å påvirke det som skjer i barnehagen, er vi avhengige av en god dialog. Den daglige kontakten foregår gjennom samtaler når barnet kommer om morgenen eller blir hentet om ettermiddagen. Her kan både barn, foreldre og personalet få sagt litt om hva som har skjedd i løpet av dagen, hvordan barnet har det, ting som har skjedd hjemme osv. Dette bidrar til at personalet får best mulige forutsetninger for å utføre det pedagogiske arbeidet på best mulig måte. Vi ønsker derfor god kontakt med foreldrene slik at vi sammen kan utvikle et godt samarbeid til barnets beste.

Foreldremøter er møter hvor personalet i barnehagen forteller om barnehagens drift og satsingsområder. Dette foregår en til to ganger i året.

VI SAMARBEIDER OGSÅ MED ANDRE EKSTERNE INSTANSER SOM HELSESTASJONEN, BARNEVERNET, FYSIOTERAPI, PSBU (PSYKISK HELSEVERN FOR BARN OG UNGE) OG PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TJENESTE.

Foreldresamtaler er en samtale som skal være en gjensidig informasjonsutveksling mellom barnehage og hjem. Vi snakker om hvordan hverdagen går, om barnets utvikling og om eventuelle utfordringer. Vi har minimum to samtaler per år.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg (SU)

”Foreldrerådet består av foreldrene / de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.” Lov om barnehager § 4

”Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre / foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.” Lov om barnehager § 4

I Ringstabekk velges foreldrerepresentanter på høstens foreldremøte.

Ansattrepresentanter velges på høstens planleggingsdager. Daglig leder representerer barnehageeier i SU.

I SU fremlegges og drøftes saker av betydning for barnehagens drift, årsplan fastsettes, budsjett kommenteres, evt. arrangementer planlegges.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON, VURDERING

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Arbeidet vi gjør må planlegges, dokumenteres og vurderes. Årsplanen ivaretar den overordnede delen av dette. Som del av dette arbeidet, og samarbeidet med barnas hjem, sender avdelingene ut periodeplaner og månedsbrev. Månedsbrevet skal synliggjøre deler av det arbeidet som skjer på avdelingen. Det skal gi et innblikk i hva vi har opplevd sammen med barna i måneden som har gått og hva vi ønsker å fokusere på i måneden som kommer. Periodeplanen skal gi innsikt i prosjekter og temaer vi jobber med over tid.

Barnehagens dokumentasjon skal synliggjøre sammenhengen mellom det arbeidet vi gjør og de styringsdokumentene vi forholder oss til.

Store deler av hverdagen i barnehagen formes underveis i samhandling med barna. Gjennom fastsatt møtevirksomhet får personalet tid og rom til å planlegge og vurdere det pedagogiske arbeidet. Pedagogiske ledere har fire timer planleggingstid per uke. Dette er med på å sikre kvaliteten i barnehagens arbeid og at personalet jobber mot felles mål.

Vi bruker dokumentasjon som redskap for å synliggjøre barnehagens praksis. Veggene i barnehagen skal vise hva barn og personalet er opptatt av og gjenspeile temaene vi arbeider med. I Ringstabekk FUS barnehage synliggjør vi prosessen i arbeidet med barna og inviterer barn, foreldre og medarbeidere til refleksjon over barnehagens innhold ved bruk av bilder, tekst og estetiske uttrykk.

"ET ETISK PERSPEKTIV MÅ LEGGES TIL GRUNN VED DOKUMENTASJON AV BARNES LEK, LÆRING OG ARBEID. BÅDE BARN OG FORELDRE KAN REAGERE DERSOM FOR MYE AV DET SOM BARN SIER OG GJØR BLIR GJORT TIL GJENSTAND FOR SKRIFTLIG OBSERVASJON OG VURDERING."

Rammeplanen, s.55

I Ringstabekk FUS barnehage praktiserer vi ikke kartlegging av hvert enkelt barn.

Vi observerer og følger opp barna individuelt og i gruppe. Eventuell kartlegging gjøres alltid i samarbeid og forståelse med foreldre / foresatte. Dokumentasjon og informasjon fra barnehagen til andre instanser gis kun i samarbeid med foreldrene.



TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE

Vi i Ringstabekk er opptatt av å fremme barnas trafiksikkerhet. Det betyr at vi kontinuerlig arbeider med barn og trafikk. Vårt hovedmål er å styrke og utvikle barnas holdninger til og i trafikken. Den beste trafikkopplæringen skjer i nærmiljøet sammen med foreldre og personalet som gode rollemodeller.

Ringstabekk FUS barnehage har nedskrevne rutiner for turer til fots, og reiser med kollektivtransport. I forberedelser til enhver tur utenfor barnehagen foretar personalet risikovurderinger og forberedelser sammen med barna. Vi stiller krav til godkjente sikringer i buss ved bestilling hos busselskap. På forhånd har foreldrene gitt en skriftlig godkjenning til at barna kan være med på de ulike kollektiv-tilbudene som barnehagen bruker. Vi bruker alltid refleksvest med telefonnummer på turer utenfor barnehagen. Trafikk-opplæring med barna foregår mens vi er på tur, men også i forkant av turen gjennom samtaler med barna- og ellers gjennom hele året gjennom vårt pedagogiske arbeid med barna.

I tillegg til rutiner for tur og reiser med kollektivtransport for barna, har vi utarbeidet en plan for hvordan vi ønsker at foreldre skal ivareta trafiksikkerhet til og fra barnehagen, og på barnehagens område.

Hver høst går vi gjennom våre rutiner for turer med personalgruppen. Både i vårt opplæringsprogram, og på første personalmøte.

Alle foreldre blir gjort kjent med barnehagens rutiner i oppstartsamtaler, og på høstens foreldremøte. Her legger vi også frem vår plan for hvordan vi ønsker at foreldre skal ivareta trafiksikkerhet til og fra barnehagen, og på barnehagens område.

Mål for barna:

Barna lærer trafikkregler for fotgjengere.

Barna vet hvordan de forholder seg på reise med kollektivtransport

Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken.

Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og refleks.

Mål for foreldrene:

Foreldre har gode holdninger Foreldre er gode rollemodeller

Foreldre som samarbeider med barnehagen om barnas trafikkopplæring

Mål for personalet:

Personalet har gode holdninger. Personalet er gode rollemodeller.

Personalet kan barnehagens rutiner og regler for sikkerhet.

Barnehagen har:

Rutiner for tur i trafikk.

Spesielt fokus på barn og trafikk hver høst. Trafikk er tema på foreldremøte.

I Ringstabekk arbeider vi med trafiksikkerhet gjennom hele året. Arbeidet vurderes i personalgruppen en gang i året.



AKTIVITETSPLAN 2017/2018

RINGSTABEKK FUS BARNEHAGE TRADISJONER

MÅNED	DATO	AKTIVITET	INFO
AUGUST	Uke 33: 17.- 18.	Planleggingsdager	Barnehagen er stengt
SEPTEMBER	Uke 36	Foreldremøte	Foreldremøte i barnehagen
	Uke 37: 11.-12.	Fotografering	Utestemme kommer for å ta bilder av barna
	Uke 38	Brannvernuke	Få kjennskap til brannvern og evakuering. Planlagt brannøvelse
	Uke 39	Reunion maxigruppa	Vi får besøk fra fjorårets maxigruppe
OKTOBER	Uke 40:	Høstferie	Barnehagen holder åpent i skolens høstferie
	Uke 43: 24.10	FN- dagen	I ukene før FN- dagen jobber vi med FORUT sin barneaksjon. Vi markerer FN dagen med vår egen FORUT- festival!
NOVEMBER	Uke 44- 48	Foreldresamtaler	Vi gjennomfører foreldresamtaler. Mer info kommer.
	Uke 44- 48	Brukerundersøkelse	Vi gjennomfører UDIR sin nasjonale brukerundersøkelse for barnehager
DESEMBER	Uke 50: 13.12	Lucia	Vi feirer Santa Lucia kl 08.00
	Uke 51: 19.12	Nissefest	Nissefest for alle barna i barnehagen. Barna kler seg «nissete»
	Uke 52:	Romjula	Barnehagen holder åpent i romjula. Gruppene slås sammen på tvers.

JANUAR	Uke 1: 02.01	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
FEBRUAR	Uke 7	Karneval	Barna kler seg ut
MARS	Uke 10	Foreldremøte	Felles foreldremøte i barnehagen
	Uke 11: 13.03	Barnehagedagen	Nasjonal barnehagedag, for å anerkjenne barnehagen som en viktig funksjon i samfunnet
	Uke 11: 16.mars	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt
	Uke 12: 22.03	Påskefrokost	Vi inviterer foreldre til hyggelig påskefrokost i barnehagen
	Uke 13-14: 29.03-30.03 og 02.04	Helligdager/påske	Barnehagen er stengt
APRIL	Uke 14-17	Foreldresamtaler	Vi gjennomfører foreldresamtaler. Mer info kommer.
	Uke 17: 26.04	FUS dagen	Vi feirer FUS dagen, en årlig markering for å feire vennskap og si nei til mobbing.
MAI	Uke 18: 01.05	Offentlig høytidsdag	Barnehagen stengt
	Uke 19: 7.mai	Dugnad	Dugnad for foreldre
	Uke 19: 10.05	Kristi himmelfartsdag	Barnehagen stengt
	Uke 20: 16.05	Vi feirer nasjonaldagen	17. mai fest for alle barna i barnehagen
	Uke 20: 17.05	Nasjonaldagen	Barnehagen stengt
	Uke 20: 18.05	Planleggingsdag	Barnehagen stengt
	Uke 21: 21.05	2. pinsedag	Barnehagen stengt
	Uke 21: 24.-25.05	Overnatting for Maxibarna	Maxibarna overnatter i barnehagen
JUNI	Uke 23: 07.06	Sommerfest	Sommerfest for barn og foreldre i barnehagen
	Uke 24: 14.06	Avslutningsfest for Maxibarna	Fest i Eplehuset for Maxibarna med foreldre
JULI	HUSK	Juli er betalingsfri måned	
	S O M M E R F E R I E		

KOMPETANSEPLAN 2017–2018

TID	MÅL	INNHOOLD	NÅR
AUGUST	Alle ansatte har kunnskap om FUS visjon og verdier.	Gjennomgang og konkretisering på planleggingsdagene	Planleggingsdager
	Alle ansatte har kunnskap Ringstabekk FUS sin handlingsplan mot mobbing	Gjennomgang og konkretisering på planleggingsdagene	Planleggingsdager
	Alle nyansatte får opplæring om arbeidsplassen.	Opplæringsprogram Plikter og rettigheter HMS Brannvern LØFT	Gjennomføres aug.-sept.
	Barnehagens satsningsområder etableres	Gjennomgang av satsningsområder, og planlegging av innhold: relasjonskompetanse LØFT Egenledelse i lek og læring	Planleggingsdager
	«Vi står sterkest sammen når vi står sterkt alene»	«Konge i eget liv» foredrag med Ingvard Wilhelmsen	29.08.17
	Oppstart videreutdanning for personal	Pedagogiskveiledning- HIOA Nasjonal lederutdanningfor styreere- BI Oslo	Hele året
SEPTEMBER	Personalet i Ringstabekk styrker sin relasjonskompetanse	Relasjonskompetanse	Personal-møte avdelings- møter
	Styrke barnehagens daglige arbeid med barnas språklæring gjennom ulike leseaktiviteter	Språkløyper - Språk og leseaktiviteter	personalmøte
	Assistenter får styrket sin kompetanse om barns språklæring	Gruppeveiledning for assistenter med bruke av «Språkløyper» som metode	Hele året
	Ped leder gruppen får styrket sin lederkompetanse	Veiledning i gruppe med veileder Gro Johnsrud Langslet fra LØFT- instituttet	Sept- feb
OKTOBER	Personalet i Ringstabekk styrker sin relasjonskompetanse	Relasjonskompetanse	Avdelingsmøter
	Brannsikkerhet	Brannvernuke Kurs for brannvernleder	
NOVEMBER	Personalet i Ringstabekk styrker sin relasjonskompetanse	Relasjonskompetanse	Personal-møte Avdelings- møter
DESEMBER	Gjennomgang av årets brukerundersøkelse	Lage handlingsplan ut i fra Bruker- og medarbeiderundersøkelsene	Avdelingsmøter og ped leder møter
	Realfag	«Lekende læring» kurs i realfag i barnehagen	personalmøte

Tabellen fortsetter neste side...

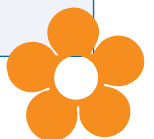
Tabellen fortsettes fra forrige side...

TID	MÅL	INNHOOLD	NÅR
JANUAR			Planleggingsdag
FEBRUAR			Personalmøte og ped leder møte
MARS			Personal-møte
APRIL	Tilvenning	Hvordan sikre god tilvenning og overganger?	Personalmøte og avdelingsmøte
MAI/JUNI	Evaluering, vurdering og planlegging	Vi evaluerer barnehageåret, og planlegger neste barnehageår. Årsplanarbeid	Planleggingsdag og personalmøter



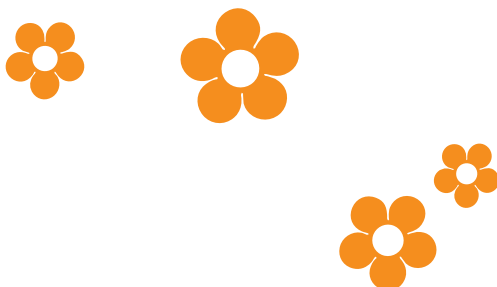
PROGRESJONSPLAN: SPRÅK, TEKST OG KOMMUNIKASJON

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	• Uttrykker seg ved hjelp av kroppsspråk • Begynner å følge mønster for turtaking gjennom respons og initiativ • Følger med og bidrar til sammenhengen i en dialog?	• Tydelige voksne • Tolke og respondere • Gjentakelse og benevnning av ord og uttrykk • Setter ord på objekter og handlinger vi gjør sammen med barna • Sang, rim og regler • Leser bøker for og med barna
DE MELLOMSTE	• Barna begynner å utvikle et situasjonsuavhengig språk • Barna begynner å bruke språket til å uttrykke følelser, tanker og egne følelser • Barna begynner å bli mer bevisst bruken av pronomen, preposisjoner, synonymer og antonymer	• De voksne bruker språket aktivt og samtaler om hva vi ser, hva som skal skje, hører og gjør • Legge til rette for å leke med språk, gjennom rim og regler • Formidling av bøker og fortellinger, gjennom høytlesing, dramatisering og konkrete • Utvikle språket gjennom å lage/dikte fortellinger sammen • Snakke om og hjelper barna til å sette ord på egne følelser
DE ELDSTE	• Barna er mer språklig bevisst • Barna kan ta imot beskjeder og utfører handling • Barna begynner å få et positivt forhold til tekst og bilde • Barna gjenforteller egne opplevelser • Barna bruker språket til å løse konflikter • Barna kommuniserer egne følelser og meninger	• Være tydelige voksne • Være støttende og undrende sammen med barna i forhold til lek med bokstaver og lesing • La barna få flere muligheter til å være i fokus og fortelle noe i en gruppe • Bruke reelle situasjoner til å veilede barnet til å sette ord på hvilke følelser som oppleves og hva barnet ønsker for seg selv og evt. andre • Stimulere barns språklige, spesielt fonologiske, bevissthet • Være gode språkmodeller



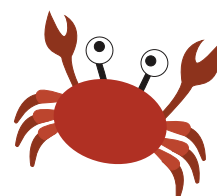
PROGRESJONSPLAN: KUNST, KULTUR, KREATIVITET

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	• Utvikler nysgjerrighet for formingsaktiviteter • Barna tar, føler, ser, hører og smaker • Viser interesse for bøker, sang, rim og regler • Begynner og vise interesse for ulike farger	• Få barna til å utforske og undre seg over ulike materialer • Legge til rette for å stimulere barnas sanser • Introdusere og tilrettelegge for at bøker er tilgjengelig • Synge sanger, rim og regler • Benevning av de forskjellige fargene gjennom maling
DE MELLOMSTE	• Få utvikle sin fantasi, kreative tenkning og skaperglede • Skal få prøve ut ulike kreative uttrykksformer • Få oppleve et fellesskap rundt skapende prosesser	• Legge til rette for ulike kreative uttrykksformer, som teater, tegne, male og forme • Møte barna med respekt for deres ferdigheter og støtte de slik at de blir trygge på sin egen fantasi og skaperevne • Motivere barna til å finne sin egen kreative uttryksmåte • La barna få møte forskjellige kunst- og kulturuttrykk
DE ELDSTE	• Sang leker • Kreativ bruk av materialer, verktøy og teknikker for å uttrykke seg • Ha trygge rammer der de tør å uttrykke seg kreativt aleine eller sammen med andre (eks. drama, late-som-lek) • Bruke kreativitet/ fantasi til tekstskaping • Barna skal få uttrykke seg gjennom kreativ tenkning, fantasi og skaperglede.	• Tilrettelegge for aktiviteter med ulike materialer • Bli introdusert for ulike uttrykksformer • Motivere barna for å uttrykke seg og gi dem mulighet til å finne deres egne uttrykksformer.



PROGRESJONSPLAN: KROPP, BEVEGELSE,HELSE

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	- Grov og fin motorisk utvikling - Kroppsbeherskelse - Få erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider	- Legge til rette for forskjellige aktiviteter i forhold til grovmotorikken og finmotorikken - Gå på turer og være ute i all slags vær
DE MELLOMSTE	- Utvikle positiv selvfølelse gjennom mestring av ulike fysiske aktiviteter - Oppleve mestring rundt påkledning - Få respekt for egen kropp og få opplevelse av at alle er forskjellige - Oppleve glede ved å være ute i naturen - Forstå betydningen av god hygiene - Få kjennskap til at kroppen trenger både aktivitet og hvile - Få oppleve glede ved fellesskap rundt et måltid	- Tilrettelegge for varierte aktiviteter, både ute og inne - Legge til rette for at barna skal mestre påkledning ut fra deres utviklingsnivå - Tilby like aktiviteter for like kjønn - Tilrettelegge for gode tur rutiner og varierte turer. Samtale rundt gruppas felles opplevelser fra turene - Sikre gode rutiner på håndvask etter dobesøk og før måltid - Legge til rette for veksle mellom aktivitet og ro i løpet av dagen - De voksne sitter ned med barna og legger til rette for gode samtaler
DE ELDSTE	- Videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet - Utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og få en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen - Få kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold. - Ha et forhold til personlig hygiene og selvstendighet	- La barna bruke kroppen som redskap når vi er ute i naturen/barnehagen - Gi de glede gjennom mestring og fellesskap - Vi bidrar til å skape forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. - Vi gir barna kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold.



PROGRESJONSPLAN: NÆRMILJØ OG SAMFUNN

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	• Få kjennskap til nærmiljøet • Få kjennskap til forskjeller mellom gutter og jenter • (Medbestemmelse og medvirkning) •	• Gå på turer i nærmiljøet rundt barnehagen • Lytte til barnet og gi mulighet til å være med på avgjørelser der det er mulig • Arbeide med likestilling mellom gutter og jenter og sørge for at begge kjønn får varierte utfordringer og like mye oppmerksomhet
DE MELLOMSTE	• Få begynnende opplevelse av et demokratisk samfunn • Få kjennskap til nærmiljøet • Få kjennskap til barns rettigheter, bl.a gjennom barnekonvensjonen • Få opplevelsen av at alle har rett på samme muligheter, uavhengig av kjønn	• Sørge for at barna får oppleve at deres valg og handlinger er meningsfulle og kan påvirke dem selv og andre • Få på turer i nærmiljøet rundt barnehagen • Samtaler rundt barns rettigheter, og gi barna like opplevelser og muligheter •
DE ELDSTE	• Få oppleve at deres stemme er viktig, og at de har medbestemmelse i barnehagehverdagen • Kjenner og kan forholde seg til barnehagens normer og regler • Har praktisk kunnskap om enkle trafikkregler • Har kunnskap om forskjellige samfunnstjenester som kollektiv trafikk, butikker, bibliotek	• Gi barna tid til undring og refleksjon sammen med hverandre og med voksne • Skape forståelse for barnehagens normer og regler • Ta med barna på varierte turer ut av barnehagen



PROGRESJONSPLAN: ETIKK, RELIGION, FILOSOFI

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	• Ha kjennskap til ulike høytider som er representert i barnehagen • Få kjennskap til tradisjoner • Undre seg • Begynnende forståelse for grunnleggende normer og verdier • Få en forståelse om hvordan man omgås med hverandre og i et fellesskap	• Lese, synge • Objekter (bilder etc) • Fortelle om de forskjellige tradisjonene og type feiringer • Oppfordre til å undre seg med barna over ting man ser og oppdager rundt seg • Være tydelige på «samfunnets» normer som; ikke slå, bite osv («du skal ikke plage andre, du skal være grei og snill...») • Bruke hverdagslige situasjoner til å forklare sosiale spilleregler (turtaking)
DE MELLOMSTE	• Delta og undring og samtaler rundt grunnleggende spørsmål • Utvikle toleranse og respekt for andre • Bli konflikt løsere • Få erfaringer med sin egen og andres religion og kultur • Få kjennskap for ulike høytider og tradisjoner	• Delta og undring og samtaler rundt grunnleggende spørsmål • Utvikle toleranse og respekt for andre • Bli konflikt løsere • Få erfaringer med sin egen og andres religion og kultur • Få kjennskap for ulike høytider og tradisjoner
DE ELDSTE	• Øve seg i å respektere andres tanker, følelser og meninger • Undre oss over ulike problemstillinger, og reflektere over hvorfor ting er som de er - både i barnehagen og i verden. • Tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier • Få kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i samfunnet • Har empati – klarer å leve seg inn i/forstå andre barn	• Veilede barna i samspill med andre • Voksne må være rollemodeller for hvordan vi er mot og snakker til hverandre • Gi rom for gode samtaler og refleksjoner knyttet til barnas spørsmål og undring

PROGRESJONSPLAN: ANTALL, ROM OG FORM

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	• Få erfaringer med ulike størrelser og former • Leke og utforske med tall, tallord og tallrekkene • Begynnende forståelse av rom og orientering (over, under, oppå og mellom)	• Lek med former (klosser, lego o.l) • Telle før sanger, hvor mange er vi. Lek med tall • Bruke hverdagslige situasjoner (måltid, påkledning) • Benevning og lek med barna (mindre grupper)
DE MELLOMSTE	• Gi muligheter for å utforske og leke med tall, telling, rom og form • Få kjennskap til ulike matematiske begreper • Få erfaring med mengder, størrelser, vekt, former og mønstre gjennom lek	• Legge til rette for matematiske aktiviteter i hverdagen • Bruke matematiske ord og uttrykk i samtaler med barna • Ha ulike aktiviteter som fremmer forståelse, som f.eks. å spille spill og eksperimentere
DE ELDSTE	• Erfare plassering og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering. • Resonere og undre seg sammen med barna om; likheter, størrelse, antall men også stimulere språket som redskap for logisk tekning • Bli kjent med, utforske og leke med tall, former, farger og figurer (trekant, firkant, sirkel). • Kjenne begreper /plassering som foran, bak, ved siden av, større enn mindre enn, først og sist m.m.	• Bidrar til at barna skal oppdage matematikk i hverdagen • Sørge for at barna har tilgang til spill, konstruksjonsleker, leker og formingsmateriell. • Tilby barna materiell som gir barna erfaring med klassifisering, ordning og sortering og sammenligning.



PROGRESJONSPLAN: NATUR, MILJØ, TEKNIKK

GRUPPE	BARN	VOKSEN
DE YNGSTE	• Barna ser, tar og hører • Barna begynner å få interesse for hverdagslige gjøremål • Barna blir kjent med naturelementene jord, vann og luft • Barna blir kjent med dyr og planter	• Utforske og undre oss over naturen sammen med barna både i og utenfor barnehagen • Ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, evner og forutsigbarhet • Barna kan få delta i hverdagslige gjøremål ut ifra sitt nivå • Utforske 3 av 4 elementer; jord, vann og luft • Konkretisering og benevning av dyr og planter, vise naturens sirkel (kua spiser gress for å produsere melk osv) • Lære barna forskjellige dyrelyder
DE MELLOMSTE	• Barna begynner å vise interesser for hva som skjer i naturen, ift til ulike årstider og plante- og dyrerike • Barna har en begynnende nysgjerrighet for naturmaterialer i lek og formingsaktiviteter • Barna viser interesse for utforsking ved bruk av ulike tekniske og digitale hjelpemidler	• Går på turer i naturen • Fokuserer på årstider på turer og gjennom samtaler, sanger, fortellinger og prosjekter • La barna få mulighet til å leke med, og utforske naturmaterialer • Støtte barnas nysgjerrighet og legge til rette for utforskning av ulike tekniske og digitale hjelpemidler
DE ELDSTE	• Barna viser omsorg for det levende i naturen • Barna skal få erfaring med dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet for matproduksjon • Barna har kjennskap til de ulike årstidene • Barna får mulighet til bruk av internett/pc som informasjonskanal	• Lære barna å respektere naturen og glede seg over den • Ta med søppel fra turer, vårt eget og søppel vi finner • Kjenne til gangen av naturen (økosystemet) • Være positiv ift barns undring 'sammen med barna • Sette seg inn i det faglige og legge til rette for spennende aktiviteter • Bruker internett/pc når det er naturlig å søke informasjon på internett

NOTATER

**ALLE BARN
ER BEST!**



Ringstabekk